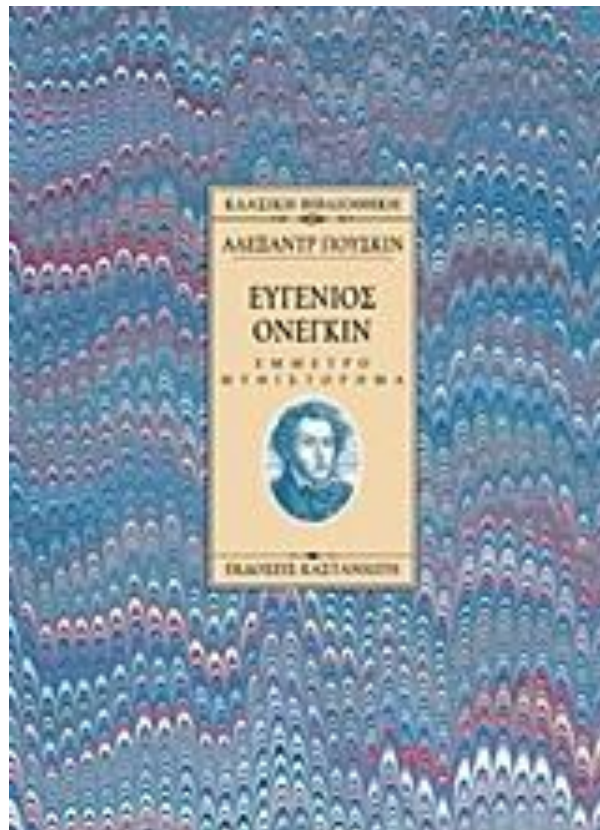

Στοιχεία ρομαντισμού και ρεαλισμού στο έργο του
Αλεξάντερ Πούσκιν «Ευγένιος Ονέγκιν»

Κωνσταντίνος Μπριάνης Α΄ γ

Υπευθυνοι καθηγητές:κ.Μπαλτάς,κ:Κορρέ

Αλεξάντρ Σεργκέγεβιτς Πούσκιν

Ο **Αλεξάντρ Σεργκέγεβιτς Πούσκιν** (6 Ιουνίου (26 Μαΐου γρηγοριανό ημερολόγιο) 1799 - 10 Φεβρουαρίου (29 Ιανουαρίου) 1837), ήταν μέγιστος [Ρώσος ποιητής](#), συγγραφέας, γενάρχης της σύγχρονης ρωσικής λογοτεχνίας και γνωστός [φιλέλληνας](#).

Θεωρείται ο κορυφαίος Ρώσος ποιητής όλων των εποχών. Μορφή συγκλονιστική, με έργο πανανθρώπινο, γέννησε σε μια δύσκολη και αφιλόξενη γη αληθινά θαύματα. Με φωτεινό του φάρο την ασύγκριτη πένα του, το ποτάμι της ρωσικής λογοτεχνίας ξεχύθηκε σαν λάβα, εκφράζοντας την περίφημη ρωσική ψυχή και τοποθετώντας τη Ρωσία οριστικά και αμετάκλητα στις μεγάλες πνευματικές δυνάμεις.

Ξεπροβόδισε τη ρωσική λογοτεχνία, με ανελέητη ειλικρίνεια και τόλμη, στα ερέβη του μεγάλου ερωτήματος: τον αέναο διάλογο ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο. Το θάνατο όχι μόνον-κι εδώ είναι το μεγαλείο του-στα επέκεινα της ύπαρξης, αλλά στις μορφές που λαμβάνει εντός της. Ο [Νικολάι Γκόγκολ](#) έγραψε για τον Πούσκιν : *Ο Πούσκιν ήταν για όλους τους ποιητές σαν μια ποιητική φλόγα που έπεσε απ' τα ουράνια και από την οποία σαν κεράκια άναψαν άλλοι αυτοφυείς ποιητές. Γύρω του διαμορφώθηκε ολόκληρος αστερισμός.* Ο [Μαξίμ Γκόρκι](#) είπε για αυτόν: *Για μας τους Ρώσους ο Πούσκιν είναι η αρχή κάθε αρχής.*

Ο Πούσκιν γεννήθηκε στη [Μόσχα](#), από γονείς ευγενείς, στα τέλη του 18ου αιώνα, την ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής με τις καμπάνες της πόλης να χτυπούν πένθιμα. Οι γονείς του, ο Σεργκέι Λβόβιτς Πούσκιν και η Ναντέζντα (Νάντια) Οσσίποβνα Χάννιμπαλ, μόλις είχαν εγκατασταθεί στην πρωτεύουσα μετά την παραίτηση του πατέρα του από τον τσαρικό στρατό και τη γέννηση της αδελφής του Όλγας λίγο καιρό πρωτύτερα. Το 1805 γεννήθηκε και το τρίτο παιδί, ο Λεβ (Λέων). Οι γονείς τους τα παραμελούσαν με τον πατέρα να διαθέτει πολύ λίγο χρόνο γι' αυτά και τη μητέρα να είναι πολύ ιδιότροπη στην έκφραση της αγάπης της, γεγονός που περισσότερο βραχυκύκλωνε τον ψυχισμό τους παρά τα έκανε να νιώθουν στοργή.

Με τους γονείς του μιλούσε γαλλικά, συνήθεια των ευγενών του καιρού εκείνου. Τη ρωσική γλώσσα την έμαθε από τη γιαγιά του από την πλευρά της μητέρας του και τους δουλοπάροικους που υπηρετούσαν στο σπίτι του. Δύο

δουλοπάροικοι άσκησαν μεγάλη επίδραση πάνω του. Ο Νικολάι Κοζλόφ που έμεινε κοντά του πιστός και όταν μεγάλωσε, και η Αρίνα Ροντιόνοβνα, η τροφός του, που του χάρισε τη μητρική αγάπη και τον έμπασε από τα μικράτα του στον κόσμο της λαϊκής ρωσικής ποίησης. Χάρις στις επιρροές της ταπεινής αυτής γυναίκας, ο Πούσκιν, παρά τη μονόπλευρα προσανατολισμένη μόρφωσή του (τη γαλλική μόρφωση, που τη χρωστούσε στους οικοδιδάσκαλους και στη βιβλιοθήκη του πατέρα του), άνοιξε την καρδιά του και τη ματιά του στη σλάβικη παράδοση και έγινε ο μέγιστος ποιητής του έθνους και ο ιδρυτής της μοντέρνας ρωσικής λογοτεχνικής γλώσσας. Ο Θεός του, ποιητής Βασίλι Πούσκιν (αδελφός του πατέρα του), τον βοήθησε επίσης στην πρώιμη καλλιτεχνική του περπατησιά και αγαπήθηκε ιδιαίτερα από τον μικρό Αλέξανδρο.

Το 1811, σε ηλικία 12 ετών φεύγει από τη Μόσχα για την [Αγία Πετρούπολη](#) (πρωτεύουσα τότε της Ρωσίας) και μπαίνει υπότροφος στο Λύκειο του [Τσάρκογιε Σελό](#), που μόλις είχε εγκαινιάσει τη λειτουργία του, ιδρυθέν από τον [Αλέξανδρο Α'](#). Το περίφημο αυτό Λύκειο αποτέλεσε λίκνο ελεύθερων πνευμάτων και επαναστατών, με πολλούς νέους, τέκνα ευγενών, να ενστερνίζονται φιλελεύθερες ιδέες. Η ποίηση αποτελούσε μάθημα με μεγάλη σπουδαιότητα, με τους μισούς μαθητές να γράφουν ποιήματα. Δύο εγκάρδιους φίλους έκανε ο Πούσκιν στο Λύκειο αυτό. Ο ένας ήταν ο [Βίλχελμ Κάρλοβιτς Κύχελμπεκερ](#) (1797-1846), γερμανικής καταγωγής, ο οποίος διακρίθηκε μετέπειτα ως ποιητής και αφού εισήλθε στον κύκλο των [Δεκεμβριστών](#), έλαβε μέρος στην εξέγερση του Δεκεμβρίου του 1825. Ο έτερος στενός φίλος του ήταν ο [Αντόν Αντόνοβιτς Ντέλβιγκ](#) (1798-1831), τέκνο ευγενών, [βαλτικής](#) καταγωγής, ο οποίος επίσης διακρίθηκε ως ποιητής και κριτικός λογοτεχνίας.

Το 1815 ο Πούσκιν γράφει το ποίημα *Ο ίσκιος του Φονβίζιν*, όπου σατίριζε δριμύτατα τους αρχαίζοντες (ομιλούντες την σλαβονική, τα αρχαία σλαβικά), παίρνοντας σαφή θέση στο γλωσσικό πρόβλημα που γνώριζε όξυνη τότε. Το 1817 γράφει την ωδή *Η ελευθερία*, όπου ενώνει τη φωνή του με τον [Αλεξάντρο Νικολάγιεβιτς Ραντίτσεφ](#) και τον [Βασίλι Βασίλιεβιτς Καπνίστ](#) κατά του δεσποτισμού, όπου όμως αντίθετα από την επιθετικότητα του Ραντίτσεφ, απευθύνει έκκληση στους άρχοντες για εγκαθίδρυση της συνταγματικής μοναρχίας, επικαλούμενος το Φυσικό Δίκαιο της ελευθερίας. Η ωδή αυτή διαβάστηκε από πολλούς, θεωρήθηκε όμως αντικαθεστωτική και δεν τυπώθηκε παρά μόνο στο εξωτερικό πολλά χρόνια μετά το θάνατό του.

Πολλά ποιήματα που έγραψε ο Πούσκιν στα χρόνια 1817-1820, συντίθενται από παιχνιδιάρικους στίχους, εκφράζοντας, άλλα από αυτά ήρεμα αισθήματα και άλλα ισχυρά αισθησιακά πάθη, όπως το ποίημα *Ο θρίαμβος του Βάκχου*.

Την ίδια περίοδο ο ποιητής γράφει το πρώτο μεγάλο ποιητικό του έργο, ένα έπος τριών χιλιάδων στίχων, το *Ρουσλάν και Λιουντμίλλα*, ένα μεγάλο παραμύθι με θρυλικές περιπέτειες του ήρωα, που αναζητά την αγαπημένη του κι αγωνίζεται να τη σώσει από τις εχθρικές μαγικές δυνάμεις. Παράλληλα όμως συνέχισε την καυστική μέσω των γραπτών του κριτική κατά της κοινωνικής κατάστασης στην τσαρική Ρωσία και της έντονης δεσποτικής φύσης της, προκαλώντας τελικά την οργή του τσάρου [Αλέξανδρου Α'](#), ο οποίος αποφασίζει να τον στείλει εξόριστο στη [Σιβηρία](#) ή στον ακόμα πιο παγωμένο Βορρά, σε ένα μοναστήρι σε ένα νησί της [Λευκής Θάλασσας](#).

Για καλή τύχη του ποιητή, από πνευματική στοργή και συγκίνηση για το νέο ποιητικό άστρο που είχε ανατείλει, έσπευσαν να τον βοηθήσουν τρεις κορυφαίοι τότε εκπρόσωποι των ρωσικών γραμμάτων, ο λογοτέχνης και ιστορικός [Νικολάι Μιχαίλοβιτς Καραμζίν](#), ο ποιητής [Βασίλι Αντρέγεβιτς Ζουκόφσκι](#) και ο [Αλεξέι Νικολάγιεβιτς Ολένιν](#), πρόεδρος της Ακαδημίας Καλών Τεχνών, άντρας με εξαιρετική ευρυμάθεια. Ενεργοποίησαν υψηλές γνωριμίες τους και με τη συνδρομή και της τσαρίνας κινητοποιήθηκαν για να τον σώσουν από την οργή του τσάρου. Την πλάστιγγα όμως οριστικά υπέρ του έκρινε ο [Ιωάννης Καποδίστριας](#), άμεσος προϊστάμενος του Πούσκιν στο Υπουργείο Εξωτερικών, αφού πρώτα τού υποσχέθηκε ο Πούσκιν να μείνει μακριά από την πολιτική για ένα χρόνο. Μετά την υπόσχεση αυτή ο Καποδίστριας απέσπασε την έγκριση του τσάρου για μετάθεση του αντιδραστικού Πούσκιν στη Νότια Ρωσία.

Στο τότε ρωσικό Κισινιόφ, την πρωτεύουσα σήμερα της [Μολδαβίας](#) ([Κισινάου](#) στα ρουμανικά), στη [Βεσσαραβία](#) της νότιας Ρωσίας όπου μετατέθηκε, ο Πούσκιν τέθηκε υπό την επίβλεψη του στρατηγού [Ιβάν Νίκιτιτς Ίνζοφ](#), ανθρώπου γενναίου και καλλιεργημένου, διακεκριμένο πολεμιστή των [ναπολεόντειων πολέμων](#), έπειτα από επιθυμία του Καποδίστρια, ο οποίος με επιστολή του στον στρατηγό τού ζητάει να δείξει φροντίδα στον νεαρό ποιητή, συμπληρώνοντας: *Δεν υπάρχει ακρότητα στην οποία να μην υπέπεσε ο ατυχής αυτός νέος, όπως δεν υπάρχει και τελειότητα που δεν θα μπορούσε να επιτύχει με την υψηλή ποιότητα των χαρισμάτων του.*

Στο Κισινιόφ, το 1821, ο Πούσκιν ήρθε πιο κοντά στην υπόθεση της προσπάθειας των Ελλήνων για ανεξαρτησία, πιστεύοντας ακράδαντα ότι η Ελλάδα θα θριαμβέυει και εκθειάζοντας την ανδρεία του [Αλέξανδρου Υψηλάντη](#). Ο ενθουσιασμός του όμως δεν κράτησε πολύ. Απογοητεύτηκε με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη αποδίδοντάς του ανικανότητα στον ηγετικό ρόλο που είχε αναλάβει. Η εκτίμηση αυτή του ποιητή βασίστηκε σε εσφαλμένες και ανεπαρκείς πληροφορίες. Θεωρούσε ακόμα γενναίο τον Υψηλάντη-ποιος μπορούσε να αρνηθεί τη γενναιότητα ενός ανδρός που πολέμησε στη [μάχη της](#)

[Δρέσδης](#) στις 26-27 Αυγούστου 1813, μια μάχη φοβερή των ναπολεόντειων πολέμων, όπου ο νεαρός αξιωματικός του ρωσικού ιππικού Υψηλάντης, έχασε το ένα του χέρι-δυσφόρησε όμως που μετά την άτυχη μάχη στο [Δραγατσάνι](#) (7 Ιουνίου 1821), ο Υψηλάντης κατέφυγε στην Αυστρία, αφήνοντας στη θέση του τον ήρωα [Γεωργάκη Ολύμπιο](#) να τιναχθεί μαζί με τα πιστά παλικάρια του στον αέρα στη Μονή Σέκου της [Μολδοβλαχίας](#), κυκλωμένος από τους Τούρκους.

Η απογοήτευση του Πούσκιν από την αναβλητικότητα, τη διχόνοια και την αδιαφορία πολλών Ελλήνων για την εθνική υπόθεση, τον εξοργίζει και στηλιτεύει αγανακτισμένος τους Έλληνες ως *έναν άθλιο λαό ληστάρχων και μπακάληδων*, σπεύδοντας όμως μετανιωμένος και έχοντας πικράνει κάποιους φίλους του, να δηλώσει ότι η καρδιά του δεν θα μπορούσε να νιώσει εχθρότητα στις ευγενικές προσπάθειες ενός αναγεννώμενου λαού.

Την ίδια εποχή, γράφει μια από τις καλύτερες μπαλάντες του, *Το τραγούδι του σοφού Ολέγκ* (Ολέγκ-αρσενικό όνομα με ρίζες από το σκανδιναβικό Χέλγκε, σημαίνει άγιος, ιερός, ευλογημένος, Θηλυκό Χέλγκα, στα ρώσικα Θηλυκό Όλγκα-Όλγα), βασισμένο σε σκανδιναβικό και ρωσικό μύθο. Στη μπαλάντα αυτή στρέφει το μάτι του στους περασμένους καιρούς, τους καιρούς του Ολέγκ και του Ίγκορ (όνομα με ρίζες από το σουηδικό Ίνγκβαρ), πρώτων ηγεμόνων του [Κιέβου](#) (μετά το [Νόβγκοροντ](#), δεύτερη πρωτεύουσα των Ρως-αρχαίων Ρώσων δηλαδή, μείξη γηγενών και Σκανδιναβών επιδρομέων).

Ένας παγανιστής ιερέας-μάγος λέει στον Ολέγκ ότι θα φτάσει μέχρι τις πύλες της [Κωνσταντινούπολης](#), θα βρει όμως το θάνατο από το γενναίο άτι του. Ο Ολέγκ σίγουρος για τις ικανότητές του, πνίγει το ατρόμητο στις μάχες άτι και πιστό του σύντροφο στα νερά μιας πηγής. Χρόνια αργότερα, κι αφού βρέθηκε μπροστά στις πύλες της Κωνσταντινούπολης το 911 με τους Ρως του ως πολιορκητής, επιθυμεί να ξαναβρεθεί κοντά στο άλογό του, έστω κοντά στα απομεινάρια του. Ακούγοντας μια φωνή τα βρίσκει σε ένα λόφο. Δαγκωμένος όμως από ένα φίδι που βγήκε από το κρανίο του αλόγου και παρείσφρυσε στην τρύπια μπότα του, πεθαίνει μπροστά στα μάτια του διαδόχου του Ίγκορ. Η μπαλάντα ακολουθούσε το καλλιτεχνικό ρεύμα του [Ρομαντισμού](#) και μιλούσε για την αξία της συντροφικότητας, τους φίλους που αφήσαμε πίσω, την αλαζονεία, την τιμή, τις αρχέγονες ιδέες της συλλογικότητας που προδώσαμε και τη νέμεση. Ποίημα σαφώς επηρεασμένο από την καλλιτεχνική σκιά που είχε απλώσει στην Ευρώπη ο κορυφαίος ρομαντικός ποιητής Τζορτζ Γκόρντον Μπάιρον ([ο λόρδος Μπάιρον](#)).

Ως τα τέλη του 1822, γράφει τα ποιήματα *Ο αιχμάλωτος του Καυκάσου*, *Οι αδελφοί λήσταιχοι* (δεν το ολοκλήρωσε), *Η πηγή του Μπαχτσε-σαράι*. Ήταν ακόμα τα χρόνια του Κισινιόφ, όπου ζώντας υπό την προστασία του στρατηγού Ίνζοφ, χαιρόταν τη ζωή. Είχε κάνει τότε και αρκετά ταξίδια, στο [Κίεβο](#), στο Αικατερίνοσλαβ (σημερινό [Ντινπροπετρόφσκ](#) στην ανατολική [Ουκρανία](#)) και ένα μεγάλο ταξίδι στον [Καύκασο](#). Χαρακτηριστικό θέμα των ποιημάτων *Ο αιχμάλωτος του Καυκάσου* και του πιο βαρυσήμαντου *Η πηγή του Μπαχτσε-σαράι*, είναι ο ανεκπλήρωτος, άφταστος, αδύνατος έρωτας. Από τα γράμματα του ποιητή διαφαίνεται πως το ποίημα *Η πηγή του Μπαχτσε-σαράι* είναι στενά δεμένο με ένα δυνατό προσωπικό αίσθημα, τον ένα από τους δύο πιο αγνούς έρωτες της ζωής του Πούσκιν, έρωτα που βροντοφωνάζει στη διαπασών στο ποίημα αυτό με το φλογισμένο στόμα του χάνου (ηγεμόνα στους [ταταρικούς](#) λαούς) Γιρέι. Οι μελετητές του δεν είναι σύμφωνοι ως προς το όνομα της κοπέλας που αγαπούσε. Πιο πιθανό είναι αυτή να ήταν η Σοφία Ποτόσκαγια, συνομήλική του, κόρη Πολωνορώσου στρατηγού και Ελληνίδας Κωνσταντινουπολίτισσας, την οποία αγαπούσε από μικρός, από τα χρόνια της Αγίας Πετρούπολης. Η Σοφία τού είχε διηγηθεί την περιπέτεια της γιαγιάς της, που ο χάνος (αρχηγός των [Τατάρων](#)) της [Κριμαίας](#) την είχε πάρει αιχμάλωτη στο Μπαχτσε-σαράι (ή Μπαχτσισαράι-Παλάτι των Κήπων-πρωτεύουσα του Χανάτου της Κριμαίας).

Τον τελευταίο μήνα του 1825 σημειώθηκε στην Αγία Πετρούπολη και τη Μόσχα εξέγερση κατά του τσάρου, εξέγερση με διαφορετικό αίτημα στις δυο πόλεις. Στη μεν Αγία Πετρούπολη το αίτημα ήταν η παροχή Συντάγματος, στη δε Μόσχα η εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας. Κοινό όμως αίτημα και των δυο κινημάτων στο Βορρά και το Νότο ήταν η απελευθέρωση των χωρικών από τη δουλοπαροικία και του λαού από το δεσποτισμό. Η εξέγερση απέτυχε υπό το βάρος των κανονιών και ακολούθησαν τα μαρτύρια των [Δεκεμβριστών](#). Ξεκίνησαν ανακρίσεις με συμμετοχή και του ίδιου του αυτοκράτορα, [Νικολάου Α'](#), στην ανακριτική επιτροπή. Καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν δια απαγχονισμού οι θεωρούμενοι ως πρωταίτιοι, οι [Πιοτρ Γκριγκόρεβιτς Κακόφσκι](#), [Σεργκέι Ιβάνοβιτς Μουράβιοφ-Αποστόλ](#), [Μιχαήλ Παύλοβιτς Μπεστούσεφ-Ριουμίν](#), ο έξοχος ποιητής [Κοντράτι Φιοντόροβιτς Ρυλέγιεφ](#) και ο γενναίος συνταγματάρχης και ιδεολογικό μυαλό του κινήματος [Πάβελ Ιβάνοβιτς Πέστελ](#), βετεράνος των πολέμων '12-13. Όλοι τους, με εξαίρεση τον πρώτο, πολύ καλοί φίλοι του Πούσκιν. Πολλοί άλλοι εξορίστηκαν σε καταναγκαστικά έργα στα βάθη της [Σιβηρίας](#) και πέθαναν από τις κακουχίες ή επέστρεψαν στα σπίτια τους μετά από πολλά χρόνια. Πολλοί από τους Δεκεμβριστές που μαρτύρησαν στους τόπους εξορίας ήταν από το Λύκειο του Τσάρκογιε-Σελό, παλιοί συμμαθητές του ποιητή. Πολλοί από αυτούς που τούς ανέκριναν ήταν συμμαθητές τους από το

ίδιο Λύκειο. Ο Δεκέμβρης του 1825 όχι μόνο δεν αποθάρρυνε αυτούς που επιθυμούσαν μια πιο δημοκρατική Ρωσία, αντιθέτως έβαλε τις βάσεις για την κοσμοϊστορική αλλαγή που συνέβη στη Ρωσία έναν αιώνα σχεδόν αργότερα, πυκνώνοντας τις γραμμές των ρεφορμιστών με πνεύματα φωτεινά και γενναία.

Ο Πούσκιν έγινε κι αυτός στόχος των ανακριτικών Αρχών. Ο τσάρος όμως Νικόλαος Α΄, σκέφθηκε ότι η σύλληψη του πιο φημισμένου ποιητή της Ρωσίας θα έβλαπτε το θρόνο του, ιδίως μάλιστα από τη στιγμή που δεν υπήρχαν στοιχεία ούτε καν ηθικής συνέργειάς του στο κίνημα των Δεκεμβριστών. Παράλληλα, ο καλός φίλος του Πούσκιν, Ζουκόφσκι, παρέδωσε επιστολή του ποιητή στον τσάρο στην οποία επικαλείται τη μεγαλοψυχία του αυτοκράτορα και υπόσχεται ότι δεν θα εκδηλώσει από εδώ και πέρα γνώμες αντίθετες προς την καθιερωμένη τάξη. Η κατηγορία ότι συμβιβάσθηκε με τον τσάρο πίκρανε τον ποιητή που γράφει αλληγορικά στο ποίημά του *Αρίων*, ότι μέσα στο φοβερό στρόβιλο των κυμάτων καταποντίσθηκε όλο το πλήρωμα, εκτός από τον τραγουδιστή. Εκείνον τον πέταξε στα βράχια η θάλασσα όπου *τους ίδιους τραγουδάω σκοπούς και τώρα/τη μουσκεμένη μου χλαμύδα απλώνοντας/στα βράχια να στεγνώσει.*

Ο συμβιβασμός δεν τον απήλλαξε όμως αμέσως, ούτε και αργότερα, από δύσκολες ώρες. Ως τις αρχές Σεπτεμβρίου του 1826 βρισκόταν υπό την επιτήρηση των τοπικών Αρχών, στο Μιχαηλόφσκογιε, παραθεριστικό μέρος της οικογένειάς του στην [Περιφέρεια του Πσκοφ](#). Τη νύχτα της 3ης Σεπτεμβρη οδηγείται στη Μόσχα όπου στις 8 του μήνα, νύχτα παγερή, παρουσιάζεται ενώπιον του τσάρου στο [Κρεμλίνο](#). Στη συνάντηση αυτή ο ποιητής, με βρώμικα πολυφορεμένα ρούχα, στεκόταν με την πλάτη στραμμένη προς τη θερμάστρα, ζεσταίνοντας τα πόδια του όσο μιλούσε με τον αυτοκράτορα, στάση που βάνουσα προσέβαλλε την εθιμοτυπία και έδειχνε να ενοχλεί τον Νικόλαο. Ο τσάρος τού είπε ότι παρόλο που γνωρίζει ότι τον μισεί επειδή τσάκισε τη μερίδα στην οποία ανήκε και εξόντωσε πολλούς φίλους του, τού επισήμανε ότι κι αυτός νοιάζεται για το ρωσικό λαό, τον εκτιμά και του ζήτησε να γίνει ο αυλικός του ποιητής, θέση πολύ τιμητική. Στη συνέχεια τον ρώτησε τι θα έκανε αν τον Δεκέμβρη βρισκόταν στην Αγία Πετρούπολη, ερώτηση στην οποία ο Πούσκιν απάντησε: «Θα βρισκόμουν στις γραμμές των στασιαστών» απάντηση που κανένας εκ των δυο ανδρών δεν διέψευσε μεταγενέστερα.

Ο τσάρος συνέχισε ρωτώντας τον αν θα μπορούσε να του δώσει την υπόσχεση ότι θα δρα στο μέλλον διαφορετικά. Ο Πούσκιν, ύστερα από μακρά σιωπή, τού έδωσε το χέρι, δίνοντας την υπόσχεση ότι θα συμπεριφέρεται διαφορετικά. Στο τέλος της ακρόασης, ο τσάρος τον πληροφόρησε ότι είναι

ελεύθερος, πως θα μπορεί να πηγαίνει όπου επιθυμεί, εκτός από την περιοχή της Αγίας Πετρούπολης, για την οποία θα χρειάζεται ειδική άδεια και τον οδήγησε σε μια αίθουσα γεμάτη αυλικούς όπου είπε: «Κύριοι, εδώ βρίσκεται για σας ο νέος Πούσκιν, ας ξεχάσουμε τον παλιό Πούσκιν». Ο ποιητής εξήλθε του ανακτόρου με δάκρυα στα μάτια.

Σημαντικότερα έργα:

- Μύθοι - Πολτάβα
- Η κόρη του λοχαγού
- Η Ντάμα Πίκα
- Μότσαρτ και Σαλιέρι - Ο πέτρινος επισκέπτης
- Ο χάλκινος καρβαλάρης
- Τσιγγάνοι
- Ευγένιος Ονέγκιν
- Διηγήματα της φωτιάς
- Ντουμπρόφσκι
- Άλλη, καλύτερη, ζητώ ελευθερία...
- Τα τρία παραμύθια
- Μικρές τραγωδίες
- Διηγήματα
- Μυστικό ημερολόγιο
- Ρωσικές ιστορίες μυστηρίου
- Μπορίς Γκοντουνόφ
- Δον Ζουάν
- Ταξίδι στο Ερζερούμ
- Η Πεντάμορφη και οι κύκνοι
- Η Χιονάτη και οι επτά ιππότες
- Ο Τσάρος Σαλτάν
- Τα διηγήματα της φωτιάς

Ευγένιος Ονέγκιν- Περίληψη

Ο Ευγένιος Ονέγκιν είναι ένας νέος ρώσος αριστοκράτης, ο οποίος ζει μια κοσμοπολίτικη ζωή στη Μόσχα, τη οποία όμως βρίσκει κάποιες φορές ανιαρή. Μετά το θάνατο ενός θείου του, ο Ευγένιος κληρονομεί ένα σπίτι στην εξοχή όπου και μετακομίζει. Εκεί ο Ευγένιος γνωρίζει σε διαφορετικά στάδια το Βλαδίμηρο Λένσκι, έναν ρομαντικό ποιητή και τις αδελφές Όλγα και Τατιάνα Λάριν. Ο Ονέγκιν αποκτά φιλικές σχέσεις με το Λένσκι ενώ ταυτόχρονα τον ερωτεύεται η Τατιάνα. Ύστερα ο Βλαδίμηρος και η Όλγα επισημοποίησαν τη σχέση ενώ την ίδια στιγμή η Τατιάνα τυφλωμένη από τον έρωτά της για τον Ευγένιο, του έστειλε ένα γράμμα στο οποίο ομολογούσε τα πραγματικά αισθήματα τα οποία νιώθει γι' αυτόν. Ο Ευγένιος με την πρόφαση του ιδιαίτερου χαρακτήρα του, απορρίπτει την Τατιάνα και συνεχίζει την πληκτική ζωή του. Όλα όμως ανατρέπονται όταν σε έναν χορό στον οποίο παρευρίσκονται η Όλγα και η Τατιάνα, ο Ονέγκιν, ο οποίος βρίσκεται εκεί μετά από προτροπή του Λένσκι, προτείνει, μετά από μια παρόρμηση, στην Όλγα να χορέψουν αφήνοντας άναυδους τους παρευρισκόμενους. Ο Λένσκι δεν άντεξε την προσβολή και την επόμενη μέρα κάλεσε το μετανιωμένο Ευγένιο σε μονομαχία. Στη μονομαχία επικράτησε ο Ευγένιος σκοτώνοντας το φίλο του.

Μετά τη δολοφονία του Λένσκι, ο Ευγένιος αποχώρησε από την επαρχία, γεγονός που επέφερε μεγάλη θλίψη στην Τατιάνα. Λίγο καιρό μετά, ο Λένσκι είχε ξεχαστεί και η Όλγα παντρεύτηκε και έφυγε από το χωριό της. Η Τατιάνα, δεχόμενη αρκετές πιέσεις από τη μητέρα της τελικά μετακόμισε στη Μόσχα σε κάτι συγγενείς της με σκοπό να παντρευτεί. Σε έναν χορό στη Μόσχα, ο Ευγένιος Ονέγκιν συνάντησε την παντρεμένη πλέον Τατιάνα και κατάλαβε τα αληθινά αισθήματα που έτρεφε γι' αυτήν. Έτσι έγραψε ένα γράμμα στη Τατιάνα χωρίς να λάβει κάποια απάντηση. Έτσι, στο τέλος ο Ευγένιος εξομολογήθηκε στην Τατιάνα τον έρωτά του λαμβάνοντας όμως μια αρνητική απάντηση, παρόμοια με αυτήν που είχε δώσει ο Ευγένιος στην Τατιάνα παλιότερα. Έτσι ο Ευγένιος συνέχισε τη ζωή του μελαγχολικά, γνωρίζοντας ότι η Τατιάνα τον αγαπά αλλά δεν μπορεί να ζήσει μαζί του όπως αυτός επιθυμούσε.

Στοιχεία ρομαντισμού

Ο ρομαντισμός στη λογοτεχνία είναι ένα κίνημα που διαμορφώθηκε στις αρχές του 18^{ου} αιώνα. Βασικά χαρακτηριστικά του, είναι η αντίδραση στο κλασικό ιδεώδες της τέλει ορθολογικής μίμησης της πραγματικότητας καθώς και η φαντασία από την οποία διακατέχονται οι ρομαντικοί συγγραφείς και ποιητές. Επίσης, ένα βασικό χαρακτηριστικό του ρομαντισμού είναι τα λυρικά στοιχεία όπως ο έρωτας και η ανάδειξη του ατόμου η οποία αποτελεί το βασικό κίνητρο για τους ρομαντικούς.

Το έργο του Πούσκιν « Ευγένιος Ονέγκιν» είναι ένα έργο με αρκετά στοιχεία ρομαντισμού καθώς ο ποιητής έχει επηρεαστεί από το κίνημα του ρομαντισμού αλλά και από ρομαντικούς ποιητές όπως ο λόρδος Μπάιρον. Η αρχή γίνεται στο πρώτο κεφάλαιο στο I στο στίχο 6 όπου παρουσιάζεται το στοιχείο της ανίας, δηλαδή το πιο σύνηθες ρομαντικό στοιχείο μαζί με τη θλίψη. Τα στοιχεία αυτά συναντώνται αρκετά συχνά κατά τη διάρκεια του έργου. Στη συνέχεια, στο XII στους δύο πρώτους στίχους υπάρχει ένα στοιχείο ρομαντισμού όπου μαθαίνουμε πως ο ήρωας του έργου, ο Ευγένιος, μπορούσε να «αγγίξει» την ψυχή κάθε όμορφης γυναίκας, δηλαδή να την κάνει να τον ερωτευτεί. Στη σελίδα 24 καταγράφεται ένα από τα πιο βασικά γνωρίσματα του ρομαντισμού που είναι η αντίδραση στο κλασικό καθώς ο ποιητής αναφέρει πως τα κλασικά δεν είναι στη μόδα. Υστερα, στη σελίδα 30 του πρώτου κεφαλαίου βλέπουμε πως ο Ευγένιος βρίσκεται σε μια μελαγχολία (στοιχείο ρομαντισμού) όταν βρίσκεται στους κοσμικούς κύκλους. Στη σελίδα 35 έχουμε και πάλι στο υποκεφάλαιο XXX στο στίχο 12 ένα στοιχείο ρομαντισμού και συγκεκριμένα τη θλίψη και την ανία καθώς ο ήρωας παρουσιάζεται θλιμμένος και βαρύς. Στη σελίδα 41 στο XLIII στο στίχο 8, ο Ευγένιος χασμουριέται και έτσι δηλώνει την ανία και την πλήξη που νιώθει ενώ προηγουμένως αναφέρεται η λέξη spleen που σημαίνει μελαγχολία. Τέλος το πρώτο κεφάλαιο τελειώνει με τους δεσμούς φιλίας που αναφέρει ο ποιητής στη σελίδα 42 και με μια αναφορά της θλίψης στη σελίδα 46 στο υποκεφάλαιο LIV στους τρεις τελευταίους στίχους.

Στο δεύτερο κεφάλαιο έχουμε την άφιξη του Ευγένιου στο χωριό όπου επρόκειτο να εγκατασταθεί. Στη σελίδα 53 στο IV στο στίχο 2-3 βλέπουμε πως ο Ευγένιος ήθελε να σκοτώσει κάπως το χρόνο του, στοιχείο που φανερώνει την ανία που ένιωθε. Στο υποκεφάλαιο X ο Πούσκιν μάς παρουσιάζει τον έρωτα και τα συναισθήματα που νιώθει ένας ερωτευμένος, κάτι το οποίο είναι ένα βασικό στοιχείο του ρομαντισμού. Στη σελίδα 59

γίνεται αναφορά στους έρωτες, στην έχθρα, στην καρδιά και στη ζήλια, δηλαδή σε κάποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ρομαντισμού. Στη σελίδα 60 γίνεται αναφορά στα πάθη ενώ στη σελίδα 62 παρουσιάζεται και πάλι το στοιχείο της ανίας. Στη σελίδα 63 στο δεύτερο μέρος στο στίχο 5, η μορφή της Τατιάνας παρουσιάζεται μελαγχολική, κάτι το οποίο φανερώνει το ρομαντισμό.

Το τρίτο κεφάλαιο ξεκινά με ένα στοιχείο ρομαντισμού καθώς στη σελίδα 73, η επίσκεψη στους Λαριναίους, δηλαδή τη οικογένεια της Τατιάνας, θεωρείται μια ιδιαίτερα ανιαρή πράξη. Στη σελίδα 75 στην πέμπτη σειρά ο Ευγένιος δηλώνει για ακόμη μια φορά την ανία που νιώθει καθώς χασμουριέται κατά τη διάρκεια μιας συζήτησής του με το Λένσκι. Στο απόσπασμα ΙΧ της σελίδας 77 η πρωταγωνίστρια του έργου διαβάζει ρομαντικά μυθιστορήματα και χάνεται στη φαντασία της, συνδέοντας τους ήρωες των βιβλίων με τον Ευγένιο Ονέγκιν. Στη σελίδα 78 η Τατιάνα, έχοντας γίνει η ίδια μια ρομαντική ηρωίδα βασανίζεται από τον παράφορο έρωτα που νιώθει. Στις σελίδες 89-91 υπάρχει ένα σαφές στοιχείο ρομαντισμού το οποίο είναι το γράμμα της Τατιάνας στον Ευγένιο, όπου η Τατιάνα του εξομολογείται τον έρωτά της εκφράζοντάς τον με τα πιο ειλικρινή αισθήματά της. Τέλος στο δεύτερο απόσπασμα της σελίδας 94 υπάρχει η αγωνία της Τατιάνας η οποία εκφράζεται με εσωτερικά δάκρυα.

Το τέταρτο κεφάλαιο ξεκινά με το επαναλαμβανόμενο μοτίβο της ανίας του Ευγένιου όπου ο ποιητής αναφέρει πως ο ήρωας είχε κουραστεί την συνεχόμενη υποκρισία. Η σελίδα 102 ξεκινά με ένα στοιχείο ρομαντισμού καθώς υπάρχει η αμηχανία ανάμεσα σε δύο ερωτευμένους ανθρώπους, όπου ο ένας γνωρίζει για τον έρωτα του άλλου. Στη συνέχεια, στη σελίδα 103 ο Ευγένιος παρουσιάζει μια πληκτική ζωή, δηλαδή ένα στοιχείο ρομαντισμού, καθώς λέει στην Τατιάνα πως θα την αντιπαθούσε όταν τη συνήθιζε και πως η ίδια θα ζούσε μέσα στη θλίψη για τον άντρα και τη ζωή που επέλεξε. Στο δεύτερο απόσπασμα της σελίδας 107 στους στίχους 3-6 βλέπουμε τη θλίψη και το πάθος που νιώθει η Τατιάνα μετά την απόρριψή της από τον Ευγένιο.

Το πέμπτο κεφάλαιο ξεκινά με τη θλίψη της Τατιάνας η οποία δεν έχει ξεπεράσει ακόμη τον Ευγένιο. Στη σελίδα 125 στο απόσπασμα ΙΧ γίνεται αναφορά σε θλιμμένες μελωδίες οι οποίες κρατούν συντροφιά στην

απογοητευμένη Τατιάνα. Στη συνέχεια οι σελίδες 126-131 παρουσιάζουν το όνειρο της Τατιάνας, το οποίο είναι στοιχείο ρομαντισμού καθώς η Τατιάνα ονειρεύεται τον Ευγένιο αλλά και λόγω της φαντασίας που επικρατεί. Το κίνημα του ρομαντισμού απορρίπτει την κλασική, καθαρά ορθολογιστική γραφή και έτσι στο όνειρο της Τατιάνας βλέπουμε μια σειρά από παράξενες, φανταστικές και κάποιες φορές υπερφυσικές εικόνες. Στο απόσπασμα ΧLIII, ΧLIV της σελίδας 141 βλέπουμε τη ζήλια του Λένσκι η οποία είναι ένα ανθρώπινο πάθος προερχόμενο από τον έρωτά του για την αδελφή της Τατιάνας, Όλγα από την οποία ο Ευγένιος ζήτησε να χορέψουν και εκείνη δέχτηκε.

Το έκτο κεφάλαιο αρχίζει και πάλι με ένα χαρακτηριστικό στοιχείο του ρομαντισμού το οποίο είναι η πλήξη. Ο Ευγένιος, μετά την παράτολμη πράξη του να χορέψει με την Όλγα βυθίζεται και πάλι στην πλήξη του, στο στίχο 2 στο απόσπασμα I της σελίδας 143 ενώ στο στίχο 5 και η Όλγα πλήττει καθώς χασμουριέται δίπλα στον Ευγένιο. Το απόσπασμα Χ της σελίδας 148 είναι ένα στοιχείο ρομαντισμού καθώς ο Ευγένιος κάνει αυτοκριτική και με αυτόν τον τρόπο γίνεται η ανάδειξη του ατόμου το οποίο γίνεται το επίκεντρο της συγγραφής των ρομαντικών. Ο πρώτος στίχος του δεύτερου αποσπάσματος της σελίδας 150 μας παρουσιάζει ένα Λένσκι κουρασμένο από τη θλίψη ο οποίος μιλά με αδυναμία στην Τατιάνα. Στη σελίδα 153 γίνεται μια αναφορά στο τι είναι ρομαντισμός η οποία φανερώνει την επιροή του κινήματος στο έργο. Το κεφάλαιο τελειώνει με την έκφραση του πόθου και της θλίψης από τον ποιητή.

Το πρώτο απόσπασμα του εβδόμου κεφαλαίου ξεκινά με μια απεικόνιση και περιγραφή της φύσης η οποία στη λογοτεχνία και στην ποίηση θεωρείται στοιχείο ρομαντισμού. Στη συνέχεια, στο απόσπασμα II της σελίδας 166 στο δεύτερο στίχο παρουσιάζεται η εποχή της άνοιξης ως η εποχή του έρωτα ενώ στο στίχο 12 παρουσιάζεται η θλίψη και η βαρεμάρα που προκαλεί αυτή η ατμόσφαιρα της άνοιξης στη <<νεκρή>> όπως αναφέρει, ψυχή του ποιητή. Στο απόσπασμα ΧΙΧ της σελίδας 173 βλέπουμε τη θλίψη της Τατιάνας η οποία αποχωρίζεται, χωρίς τη θέλησή της, τον τόπο στον οποίο γεννήθηκε και μεγάλωσε, για να πάει στη Μόσχα με σκοπό να παντρευτεί. Στο δεύτερο απόσπασμα της σελίδας 175 στο στίχο 10 βλέπουμε πως ο Ονέγκιν βρίσκεται παντού στην ψυχή της Τατιάνας αλλά και στο σπίτι στο οποίο έζησε.

Το όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο ξεκινά με την Τατιάνα η οποία βρίσκεται στη Μόσχα και μην αντέχοντας τη ζωή αυτή, βυθίζεται στη μελαγχολία(στοιχείο ρομαντισμού) διαβάζοντας γαλλική λογοτεχνία. Στο απόσπασμα Χ υπάρχει ένα στοιχείο ρομαντισμού καθώς παρουσιάζεται το στερεότυπο πρότυπο ζωής ως μια πλήξη. Στη σελίδα 203, στους δύο τελευταίους στίχους παρουσιάζεται ένα γνωμικό του Πούσκιν για το ρόλο του έρωτα στη ζωή ενός ανθρώπου το οποίο είναι κυρίαρχο στοιχείο ρομαντισμού. Στη συνέχεια υπάρχει το απόσπασμα ΧΧΙΙ ο πρώτος στίχος φανερώνει και πάλι την ανία που νιώθει ο Ευγένιος Ονέγκιν. Στη σελίδα 207 υπάρχει ένα στοιχείο ρομαντισμού καθώς υπάρχει μια εκτενής αναφορά στον έρωτα.Στις σελίδες 209-211 ολοκληρώνεται ένα κυκλικό σχήμα καθώς ο Ευγένιος γράφει ένα γράμμα που εκφράζει τον έρωτά του στην Τατιάνα κάτι το οποίο είναι ένα στοιχείο ρομαντισμού.Το τελευταίο στοιχείο ρομαντισμού του έργου είναι η απόρριψη του Ευγένιου από την Τατιάνα η οποία του λέει πως είναι ερωτευμένη μαζί του αλλά εκείνος καθυστέρησε βυθίζοντάς τον στη θλίψη και στη μελαγχολία.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΡΕΑΛΙΣΜΟΥ

Ο ρεαλισμός είναι ένα άλλο κίνημα στη λογοτεχνία το οποίο παρουσιάζει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά . Στόχος του ρεαλισμού είναι η απεικόνιση της πραγματικότητας παρουσιάζοντας οικονομικά, κοινωνικά και ιδεολογικά στοιχεία της εποχής κατά τη διάρκεια της οποίας γράφεται το έργο. Έτσι η ψυχολογία για το ρεαλιστή είναι ένα είδος κοινωνιολογίας.

Το έργο του Πούσκιν «Ευγένιος Ονέγκιν» αν και είναι ένα ρομαντικό μυθιστόρημα έχει πολλά στοιχεία της εποχής που γράφτηκε. Στο πρώτο κεφάλαιο βλέπουμε στη σελίδα 23, στον έβδομο στίχο υπάρχει ένα στοιχείο ρεαλισμού όπου βλέπουμε τον τρόπο με τον οποίο ντύνονταν οι Άγγλοι δανδήδες της εποχής. Στη συνέχεια, υπάρχουν αναφορές σε Ρωμαίους ποιητές που διαβάζονταν εκείνη την εποχή όπως τον Οβίδιο, το Γιοβενάλε αλλά και στον γνωστό οικονομολόγο Άνταμ Σμιθ γεγονός που φανερώνει την ενασχόληση των ανθρώπων εκείνης της εποχής. Στη σελίδα 28 στο απόσπασμα XVI στο στίχο 6 παρουσιάζεται το στρατιωτικό σώμα της εποχής που γράφεται το έργο δηλαδή τους ουσάρους και συγκεκριμένα του Καβερνεου που ήταν φίλος του Πούσκιν. Στη συνέχεια αναφέρονται κρασιά και ονόματα συγγραφέων της εποχής, καθώς και ο διευθυντής του μπαλέτου της Αγίας Πετρούπολης, Ντιντλό ο οποίος ήταν φίλος του Πούσκιν. Ύστερα, στη σελίδα 33 βλέπουμε πως στο πρώτο απόσπασμα παρουσιάζεται το ντύσιμο ενώ στο δεύτερο γενικά η μόδα της εποχής. Στη σελίδα 39 στο πρώτο απόσπασμα γίνεται αναφορά σε ορισμένα είδη διατροφής ενώ στο δεύτερο αναφέρεται ο Τσάιλντ Χάρολντ ένας ήρωας του εμπνευστή του Πούσκιν, του λόρδου Μπαίρον. Μετά βλέπουμε δύο οικονομολόγους της εποχής. Τέλος αναφέρεται η αυστηρή λογκρισία της εποχής.

Στο δεύτερο απόσπασμα του δεύτερου κεφαλαίου βλέπουμε τη μόδα των σπιτιών εκείνης της εποχής και κάποια βασικά στοιχεία που έπρεπε να υπάρχουν στα σπίτια όπως λικέρ, βιβλίαν και σαμοβάρι. Στη σελίδα 54 αναφέρεται ο Γκαίτε και ο Κάντ ενώ αργότερα παρουσιάζεται και ο Σίλλερ. Στη σελίδα 60 στο απόσπασμα XVII οι τέσσερις τελευταίοι στίχοι αναφέρουν τους ηλικιωμένους εκείνης της εποχής και τη νοοτροπία τους. Στη σελίδα 66 παρουσιάζεται ένας αξιωματικός της βασιλικής φρουράς της εποχής. Τέλος βλέπουμε τους μασόνους που δρούσαν εκείνη την εποχή.

Το τρίτο κεφάλαιο ξεκινά με το απόσπασμα V όπου παρουσιάζεται μια ηρωίδα ενός ποιήματος του Ζουκόφσκι «Σβετλάνα». Στη συνέχεια, έχουμε τη νταντά η οποία ήταν απαραίτητη σε όλα τα σπίτια της εποχής. Στη συνέχεια ο Πούσκιν εκφράζει την αντίθεσή του στο να μαθαίνουν τα παιδιά γαλλικά κάτι το οποίο ήταν ιδιαίτερα συνηθισμένο εκείνη την εποχή. Στη σελίδα 87 θίγονται τα θέματα της παράδοσης της προσκόλλησης στα παλιά, της παράδοσης και της μόδας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο βλέπουμε στο απόσπασμα VII ο ποιητής ασκεί κριτική στην υπεροψία που επικρατούσε την εποχή του στη Μόσχα ενώ γίνεται αναφορά και σε μια συγκεκριμένη ζωή που τότε τη θεωρούσαν ιδανική.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο Βιργίλιο και στον Μπαίρον. Στη συνέχεια έχουμε μια χαρακτηριστική δεξίωση της εποχής στο σπίτι της οικογένειας Λάριν όπου μαθαίνουμε και για τους μουζίκους, δηλαδή τους φτωχούς δούλους της εποχής, κάνοντας έτσι και ένα κοινωνικό σχόλιο. Τέλος, βλέπουμε πως ο Λένσκι θέλει να λύσει τις διαφορές του με τον Ευγένιο με τα όπλα, όπως πολύς κόσμος εκείνης της εποχής.

Το έκτο κεφάλαιο έχει αρκετά στοιχεία ρεαλισμού. Στην αρχή, έχουμε το απόσπασμα X και το στίχο 12 της σελίδας 148 όπου ο ποιητής μιλά για τις προλήψεις της εποχής. Η μονομαχία που πραγματοποιείται ανάμεσα στον Ευγένιο και στο Λένσκι είναι ένα στοιχείο ρεαλισμού καθώς την εποχή εκείνη αν και ήταν παράνομη πολύς κόσμος κατέφευγε σε αυτήν για να λύσει τις διαφορές του. Τέλος, στο απόσπασμα XXXIII ο Πούσκιν κατηγορεί τους ευγενείς που με τις μονομαχίες ουσιαστικά έπαιζαν με τις ζωές των άλλων.

Το έβδομο κεφάλαιο ξεκινά με τον Πούσκιν να κατηγορεί τους οπαδούς του οικονομολόγου Λέσβιν και να τους αποκαλεί τεμπέληδες. Στη συνέχεια υπάρχει μια μαγάλη περιγραφή της σύγχρονης Μόσχας η οποία λειτουργεί και ως αντίθεση στη Μόσχα που πριν λίγα χρόνια ήταν καμμένη από τον Κουτούζοβ. Αργότερα βλέπουμε την κοσμική ζωή στην πρωτεύουσα η οποία είναι γεμάτη από χορούς και δεξιώσεις ενώ χαρακτηρίζεται και νυφοπάζαρο. Αυτό το καταλαβαίνουμε όταν η Τατιάνα στο τέλος του κεφαλαίου φαίνεται να γνωρίζει το μελλοντικό της σύζυγο.

Στο όγδοο κεφάλαιο βλέπουμε το πρώτο απόσπασμα της σελίδας 196 όπου γίνεται μια εκτενής περιγραφή ενός χορού ο οποίος χαρακτηρίζεται «κοσμική

βαβούρα». Στη σελίδα 200 γίνεται μια μεγάλη αναφορά στη μόδα και στους κανόνες της εποχής. Ύστερα έχουμε έναν αναχρονισμό καθώς ο σύζυγος της Τατιάνας είναι Ισπανός πρέσβης, αξίωμα που δεν υπήρχε στη Ρωσία της εποχής. Το τελευταίο στοιχείο ρεαλισμού είναι το απόσπασμα XXVI όπου γίνεται και πάλι μια περιγραφή μιας δεξίωσης, στην οποία γίνεται ανταλλαγή βλεμμάτων μεταξύ του Ευγένιου και της Τατιάνας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://www.easypedia.gr/>

<<Ευγένιος Ονέγκιν>>Εκδόσεις Καστανιώτη

Νέα εγκυκλοπαίδεια